

opr.
karty inf. spowiadaw
VI 2000
Rf

FUNDACJA GENERAL ELŻBIETY ZAWACKIEJ
Archiwum i Muzeum Pomorskiej Armii Krajowej
oraz Wojskowej Służby Polek
87-100 Toruń, ul. Podmieńna 23, tel. 0048 56 65 22 186
e-mail: fapak@wp.pl; www.zawacka.pl
NIP 956 16 25 17; REGON 14870502736
KRS 0000 41032
Nr r-ku 82 1090 1506 0000 0000 5002 0244

Chojnice
JOW Gr. Pom.

†† Czarnowski
Marcjan Marian

ps. Wrzos

Pom.

M-483/1117

†† Kulesza
Władysław
Gdaniński
plut.

**SPIS ZAWARTOŚCI
TECZKI**

Ceannowski Marjan - Marian

J:K: 483/1117 Pom.

Chojnice Pom. Gryf Pom.

- I./1. Relacja k. 2 s. 1-3
- I./2. Dokumenty (sensu stricto) dotyczące relatora 1-1
- I./3. Inne materiały dokumentacyjne dotyczące relatora —
- II. Materiały uzupełniające relację 5-5 1-5
- III./1. Materiały dotyczące rodziny relatora —
- III./2. Materiały dotyczące ogólnie okresu sprzed 1939 r. 7
- III./3. Materiały dotyczące ogólnie okresu okupacji (1939-1945) —
- III./4. Materiały dotyczące ogólnie okresu po 1945 —
- III./5. Inne ... —
- IV. Korespondencja —
-
-
-
- V. Nazwiskowe karty informacyjne k. 22
- VI. Fotografie dawał i kompozycje

1/1. Relacja Czarnowski Marcjan:

1. Relacja autorstwa Władysława Kuleszy nt. działalności Marcjana Czarnowskiego, ^{melip. k} ~~mapis~~ z 18.01.1991, k. 2 s. 1-3

Marejan Cramowski syn Franciszka i Katarzyny urodz. 26.10.1908r.
w Cramowie k/Bras pow chojnicki. Wdłuższy przysła mu kontynuować
w różnych okresach. Wiczyńska szkoła powszechna rozpoczął w roku
1915 w języku niemieckim. Nie przeżywał wtedy jak bardzo
przydatny będzie mu ten język w życiu. Rozpoczęta szkoła
dokonczył już w Polsce w roku 1922. W wieku 17-tu lat wyjechał
za chlebem do pracy na Żuławach. W Starym Stawie przyjmując
u obszarownika Bruno Berkmana przyjmując posesję, uciążliwą oborową,
t.z. "Luzjera". Pojętuy chłopak uzyskuje sympatię Niccausa u
którego pracował do 1929r, zdobywając zawód chodowej bydła.
Wiczyńska uzupełniał na kursach z zakresu weterynarii.
W końcu 1931r. po odbyciu służby wojskowej w 13at. strzelców w
Chojnicach w stopniu kaprala wrócił do niemieckiego "Bacubra".
Turkrotwiec był jeszcze na ćwiczeniach wojskowych, dorobił się stopniem
plutonowego, porucem na długiego jeniec przydziałem za chlebem na
tereny Wolnego Miasta Gdańska. Kilkakrotnie zmieniał pracodawców.
Ostatnio przed wojną pracował w miejscowości Błotek u Gustawa
Forbuscha. W lipcu 1939 wyjechał do Polski. Zmobilizowany w
sierpniu, zasilił szeregi Obrony Narodowej pod Chojnicami.
W Borach Tucholskich rozbito jego jednostkę. W okolicach Gruchieszka
dostaje się do niewoli, z której udało mu się zbiec w rodzinne
strony. W drugiej połowie września został aresztowany, osadzony
w więzieniu w Chojnicach, gdzie przebywał do końca roku.
Następnie przewieziono go do Wejherowa, gdzie w więzieniu siedział
do lipca 1940r. Wykrocił go ostatni pracodawca G. Forbusch na
którego się powołał. Z więzienia zabrał go na swój majątek do
pracy. Uparty jednak "Luzuba" uważa nie zadowolony. Po pewnym
czasie uzyskał urlop na wyjazd do rodziny po ubranie i bieliznę.
Zapatkowany w odpowiednich dokumenty udaje się do Cramowa.
Nie spienią się jednak zbyt długo do pracy, medytując sobie
urlop. Niemiec Forbusch zgłosił niemieckiego "Luzubę" do

- 2 -

2

policyi. 25.10.1940r. Maryjan zostaję pouczony aresztowany i przewieziony do więzienia w Gdaiska przy ul. Neugarten.

Po kilkudniowym przesłuchaniu, obchodząc się brutalnie, został przewieziony do Stutthofa. Tamim przydzielono go do baraku Nr 8 przeszedł wszystkie przypisane nowicjuszowi udreki. Od momentu aresztowania postawowił uciekai. Pracował ciężko w lesie przy zgrbie drewna. Tam zawarzył znajomego Niemca z uziin Gdaiskils z uziinowości Neuteische - Hinterfeld (obecnie Kapib R/Nowego Stawu) Willi Bonna. Znajomy wachman paratkowo go dozwiliał i załatwiał brępną pracę. W krótkim czasie z „Waldkomanda“ został przewieziony do kuchni. Codziennie spotykał się z Bonna, rozmowy były coraz bardziej poufale. Maryjan dał do zrozumienia że chce zaprzykorać uciekai. Bona był przekonany, że Branowski jest Niemcem, uziin bowiem świetnie gwara. W czasie jednej z rozmów wyraził chęć, by dopomoi Maryjanowi uciec. Odtąd wspólnie obmyślali plan.

Na wybudowaniu koło uziinowości Stegna w kopie połowej Bonna uziin został wrobiony ubranie. Ob groducia wskutek uprzednio planowanego zwrzeia w powodach oświetlenia zewnętrznego, około g 17⁰⁰ nastąpiła ciemność. Zrobił się rozgardias w oborci, z tego skorzystał Branowski i zbicz. Wpadł do lasu i bicz w stronę Stegny, do samostwis stojacej kopie. Po przebraniu udał się na stary wąskotorówki ubrył się pod wagonca na ślepyu torce i czekał na pociąg. Lokocciotyra przepychala wagony tam. a toru na tor. w końcu pociąg był gotowy do odjazdu. Branowski poderodgał się pod per i wdrapał się na szereki, powicidzy wagony. Po wyjeździe per ze stacji wdrapał się na węglarkę i położył na dnie i tak dojechał do stacji Nowy Dwór, dalszą drogę do Nowego Stawu odbył pieszo do uziinowca przez koleji Willi Bonna. U gościu uziin Niemców Branowski przebywał uziin całę doby. Russy w drodze do rockiennego Branowa. Heelt ezeziinowca pieszko, ezeziinowca korzystał z pociągów tylko towarowych i tak dotarł do rockiiny. Tamim przybył do domu, już była za uziin policyja. Pozy poumoy rockiiny uuzwał kontakt z Jacem Ziiczaykicem, lesicicaym z Młynka, który wiazcył go do oddziału partyzackiego. Maryjan został zaprzykoraony przez Jace Ziiczayka przyjmijō ps. „Bros“

Z nastawieniem wiosny M. Czarnowskiego włączono do brygady budowniczej. Budowano nowe bunkry, specjalista w tej dziedzinie był Makary Kiedrowski. Bunkry „Kłosa” i „Malta” były położone w sąsiedztwie lesiówce Młynek, trzy bunkry w okolicy Wielkich Chelmuń, czwarty koło Wysokiej Łaborskiej. 5-ty w rejonie miejscowości Babia Łata. 6-ty w okolicy Rolbika, 7-ty pod miejscowością Kruszyn, 8-ty pod Bryskowami, 9-ty pod Olshymami, 10-ty w okolicy Młynek K/ Rytla. 11-ty koło Głisza nad jeziorem Skape. Broń posiadała różną, od karabinów po różną broń myśliwską. Broni maszynowej oddział nie posiadał.

Jan. Biliński był dowódcą powiatowym Tow. Gryf Pomorski na pow. Chojnice. Po śmierci Bilińskiego funkcję dowódcy oddz. partyzanckiego objął Czarnowski. Arestowanie Jana Bilińskiego nastąpiło 04 maja 1943r. Marek Czarnowski ps. Włoch w rozmowie ze mną, przeprowadzonej 02 września 1977 twierdził kategorycznie i z całą odpowiedzialnością, że przyczyną zdrady Jana Bilińskiego ps. „Fajoba”, były względy ambiwalne pomiędzy „Fajobą” i „Rysiem” Józefem Gierszewskim. Obydwaj zabrali się do grobu, miało to być jedna z przyczyn wydania wyroku na „Rysia”. Wtę zgodnych twierdzeń M. Czarnowskiego i byłego żołnierza tego oddziału Edmunda Węty oddział nie praktycznie rozproszył. Część ludzi posła do Makarego Kiedrowskiego, część posła do „Mechliusa” Reszta pozostała przy Czarnowskim i przeniósł się w rejon Nadlesnictwa Giełdów, w Bory Tucholskie. Przed zbliżającym się frontem grupa rozformowała się i każdy indywidualnie front przechodził. Czarnowski przeszedł front w Hucie i w późniejszym okresie tam przebywał. Później przeniósł się do miejscowości Polnica pow. Grudziądz i ukrył się na gospodarstwie rolnym. Przejście wojenne udzieliły jego zdrowiu choroby na estnie, zmarł 10 stycznia 1948 roku.

Gdańsk, dnia 18. stycznia 1991r.

Włoch

1/2. Dokumenty dotyczące
reletova: Czarnowski Marcin - Marcjan

1. Odpis skrócony aktu zgonu
wystawiony w Cieluchowie 14.04.2005,
kserokop. oryg.

k. 1 s. 1

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Województwo pomorskie

Urząd Stanu Cywilnego w Człuchowie

ODPIS SKRÓCONY AKTU ZGONU

I. Dane dotyczące osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko CZARNOWSKI
- 2. Imię (imiona) MARCIAN
- 3. Nazwisko rodowe CZARNOWSKI
- 4. Stan cywilny żonaty
- 5. Data urodzenia 26 października 1908r.
- 6. Miejsce urodzenia Czarnowo
- 7. Ostatnie miejsce zamieszkania Polnica

II. Dane dotyczące daty i miejsca zgonu:

- 1. Data dziewiątego stycznia tysiąc dziewięćset siedemdziesiątego ósmego (9.1.1978) roku
- 2. Miejsce Polnica

III. Dane dotyczące małżonka osoby zmarłej:

- 1. Nazwisko CZARNOWSKA
- 2. Imię (imiona) BRONISŁAWA
- 3. Nazwisko rodowe SZARKOWSKA

IV. Dane dotyczące rodziców osoby zmarłej:

	Ojciec	Matka
1. Imię (imiona)	FRANCISZEK	KATARZYNA
2. Nazwisko rodowe	CZARNOWSKI	PUCZYŃSKA

Poświadczam zgodność powyższego odpisu z treścią aktu zgonu Nr 4/1978/g

Człuchów, dnia 14.04.2005

KIEROWNIK

Urzędu Stanu Cywilnego

Miroslawa Bedzajka

Wzrost 1,70 m, ciężyść 70 kg, kolor włosów ciemny, kolor oczu niebieski, kolor skóry jasny, kolor włosów ciemny, kolor oczu niebieski, kolor skóry jasny, kolor włosów ciemny, kolor oczu niebieski, kolor skóry jasny.

M-15 PTH „Technika”, Gliwice

II. Materiały uzupełniające relację:
Czarnowski Marjan - Marcin.

1. Biogram autorstwa Elżminy Stradeckiej (?).
mnie k. 4 s. 1-4
2. Biogram, Czarnowski Marjan, [w:]
Stronowski Z., Pamięci żołnierzy - chłojnicki
słow. biograficzny 1975-1980, 1986. Poznań,
s. 88, kserokop k. 1 s. 5

Nazwisko i imię: CZARNOWSKI MARCJAN

BIOGRAM:

Czarnowski Marcjan, ps. "Wrzos", dowódca oddziału partyzanckiego. Ur. 26 października 1908 r. w Czarnowie k/ Brus w b. pow. chojnickim. Syn Franciszka i Katarzyny. Naukę w szkole powszechnej rozpoczął w 1915 r. (w języku niemieckim), ukończył już w Polsce w roku 1922. Mając 17 lat wyjechał do pracy na Żuławach. Przyjął pracę pomagającego w oborze u obszarnika niemieckiego. Pracował tam do 1929 r., ucząc się hodowli bydła i weterynarii.

Przy końcu 1931 r. ukończył służbę wojskowa w stopniu kaprała w 1 Batalionie Strzelców w Chojnicach, po czym wrócił do pracy u Niemca. Jeszcze dwukrotnie odbywał ćwiczenia wojskowe i dosłużył się stopnia plutonowego. Pracował na terenie Wolnego Miasta Gdańska u różnych pracodawców. Przed wybuchem wojny pracował w miejscowości Błotnik u Gustawa Forbuscha. W lipcu 1939 r. wyjechał do Polski.

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany do szeregów Obrony Narodowej pod Chojnicami. Jednostkę jego rozbito w Borach Tucholskich: w okolicach Grudziądza dostał się do niewoli, z której udało mu się zbiec. W drugiej połowie września został aresztowany i osadzony w więzieniu w Chojnicach, gdzie przebywał do końca roku. Następnie przewieziono go do Wejherowa, gdzie w więzieniu przebywał do lipca 1940 r. Ostatni jego pracodawca G. Forbusch pomógł mu wydostać się z więzienia. Czarnowski wrócił do niego do pracy. Po pewnym czasie uzyskał urlop, wyjechał do rodziny do Czarnowa, samowolnie urlop przedłużając. 25 października 1940 r. został ponownie aresztowany i osadzony w więzieniu w Gdańsku. Po kilkudniowym przesłuchaniu został przewieziony do Stutthofu. Już w momencie aresztowania postanowił uciec. Dopomógł mu w tym zatrudniony w Stutthofie znajomy Niemiec. 6 grudnia, w czasie zaplanowanej awarii oświetlenia, Czarnowski zbiegł. Dotarł do Czarnowa, gdzie już poszukiwała go policja. Przy pomocy rodziny nawiązał kontakt z Janem Bińczykiem, leśniczym z Młynka, który włączył go do oddziału partyzanckiego. Czarnowski został zaprzysiężony przez Jana Bińczyka i przyjął pseudonim "Wrzos". Z początkiem wiosny włączono go do grupy budującej bunkry, która kierował Makary Kiedrowski.

Po śmierci Jana Bińczyka [w maju 1943 r.] objął funkcje dowódcy oddziału partyzanckiego, tzn. praktycznie pewnej jego części. Oddział ten w obawie przed dekonspiracją przeniósł się z okolic Drzewicza w rejon nadleśnictwa Giełdon. W połowie czwartego kwartału 1943 r. przeniósł się w rejon Olszyn i tam przebywał w czasie zimy.

Dobroczynne biogramy Mariana Czarnowskiego

Wiosna 1944 r. grupa przeprowadziła akcje próby zdobycia broni w miejscowości Kaszuba. Akcja nie powiodła się. W czasie walki został ciężko ranny Henryk Bińczyk, ps. "Aneczka". Grupa wycofywała się. Podczas przechodzenia przez Brdę w miejscowości Mylof - została ostrzelana przez patrol niemiecki. Podczas wymiany ognia został ranny i ujęty Maksymilian Drobiński.

Do grupy należeli między innymi: Makary Kiedrowski, Edmund Wenta, Maksymilian Krueger, Maksymilian Drobiński.

W końcu grudnia 1944 r. do oddziału Czarnowskiego i Mańkiewicza włączył się uszczuplony oddział Emila Cysewskiego. Oddziały zimowały razem w bunkrze.

W styczniu 1945 r. (14-ego) z powodu ucieczki jednego z przebywających w oddziale Łotyszów, oddział musiał opuścić bunkier, dzieląc się na trzy grupy - Czarnowskiego, Cysewskiego i Mańkiewicza. Grupa Mańkiewicza została okrażona i zginęła pod Czarnizem, dwie pierwsze oddaliły się bez strat.

W drugiej połowie lutego 1945 r. grupa Czarnowskiego (5 osób) przeszła w rejon Swornegacie.

Przed zbliżającym się frontem grupa rozformowała się. Czarnowski przeszedł front w Hucie. Później przeniósł się do miejscowości Polnica w b. pow. Człuchów i osiadł na gospodarstwie rolnym.

Zmarł 10 stycznia 1978 r.

Wiosna 1940 r. [?] pracował przy budowie bunkra o nazwie "Zacisze" w pobliżu leśniczówki Jana Bińczyka w Młynku. [Ten akapit wyjaśniam z Panem Kuleszą].

Ogółem z grupą Czarnowskiego i Henryka [?] Bińczyka związanych było czynnie 56 osób, ponadto około 42 osoby wspierające.

(Relacja Władysława Kuleszy)

(Relacja Władysława Kuleszy - teczka nr M-33, gdzie Kulesza nie zgadza się z podawaną po wojnie przez Czarnowskiego liczbą 72 osób, wchodzących jakoby w skład jego oddziału)

(Relacja Władysława Kuleszy w teczce Elżbiety Czapiewskiej - nr K-499, s. 40)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Edmunda Wenty, nr M-493/1127)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Emila Cysewskiego, nr M-346/958)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Mariana Mańkiewicza: nr M-531/1169 [krotka wzmianka])

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Henryka Bińczyka, ps. "Aneczka", nr M-636/1287)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Edmunda Klinkosza, nr ? [uzupełnić po założeniu] [bardzo krótka wzmianka])

(Szczęsny B.: Organizacja ruchu oporu w powiecie chojnickim w latach 1939-1945. Zeszyty Chojnickie, 1967, Nr 3, s. 35-36)

Nazwisko i imię: CZARNOWSKI MARCJAN
BIOGRAM:

Czarnowski Marcjan, ps. "Wrzos", dowódca oddziału partyzanckiego. Ur. 26 października 1908 r. w Czarnowie k/ Brus w b. pow. chojnickim. Syn Franciszka i Katarzyny. Naukę w szkole powszechnej rozpoczął w 1915 r. (w języku niemieckim), ukończył już w Polsce w roku 1922. Mając 17 lat wyjechał do pracy na Żuławach. Przyjął pracę pomagającego w oborze u obszarnika niemieckiego. Pracował tam do 1929 r., ucząc się hodowli bydła i weterynarii.

Przy końcu 1931 r. ukończył służbę wojskowa w stopniu kaprała w 1 Batalionie Strzelców w Chojnicach, po czym wrócił do pracy u Niemca. Jeszcze dwukrotnie odbywał ćwiczenia wojskowe i dosłużył się stopnia plutonowego. Pracował na terenie Wolnego Miasta Gdańska u różnych pracodawców. Przed wybuchem wojny pracował w miejscowości Błotnik u Gustawa Forbuscha. W lipcu 1939 r. wyjechał do Polski.

W sierpniu 1939 r. został zmobilizowany do szeregów Obrony Narodowej pod Chojnicami. Jednostkę jego rozbito w Borach Tucholskich; w okolicach Grudziądz dostał się do niewoli, z której udało mu się zbiec. W drugiej połowie września został aresztowany i osadzony w więzieniu w Chojnicach, gdzie przebywał do końca roku. Następnie przewieziono go do Wejherowa, gdzie w więzieniu przebywał do lipca 1940 r. Ostatni jego pracodawca G. Forbusch pomógł mu wydostać się z więzienia. Czarnowski wrócił do niego do pracy. Po pewnym czasie uzyskał urlop, wyjechał do rodziny do Czarnowa, samowolnie urlop przedłużając. 25 października 1940 r. został ponownie aresztowany i osadzony w więzieniu w Gdańsku. Po kilkudniowym przesłuchaniu został przewieziony do Stutthofu. Już w momencie aresztowania postanowił uciec. Dopomógł mu w tym zatrudniony w Stutthofie znajomy Niemiec. 6 grudnia, w czasie zaplanowanej awarii oświetlenia, Czarnowski zbiegł. Dotarł do Czarnowa, gdzie już poszukiwała go policja. Przy pomocy rodziny nawiązał kontakt z Janem Bińczykiem, leśniczym z Młynka, który włączył go do oddziału partyzanckiego. Czarnowski został zaprzysiężony przez Jana Bińczyka i przyjął pseudonim "Wrzos". Z początkiem wiosny włączono go do grupy budującej bunkry, która kierował Makary Kiedrowski.

Po śmierci Jana Bińczyka [w maju 1943 r.] objął funkcję dowódcy oddziału partyzanckiego, tzn. praktycznie pewnej jego części. Oddział ten w obawie przed dekonspiracją przeniósł się z okolic Drzewicza w rejon nadleśnictwa Giełdon. W połowie czwartego kwartału 1943 r. przeniósł się w rejon Olszyn i tam przebywał w czasie zimy.

- 4 -

41-483/11174

Dobroczestwa Bogusław Marjanna Czarnowskiego

Wiosną 1944 r. grupa przeprowadziła akcje próby zdobycia broni w miejscowości Kaszuba. Akcja nie powiodła się. W czasie walki został ciężko ranny Henryk Bińczyk, ps. "Aneczka". Grupa wycofywała się. Podczas przechodzenia przez Brde w miejscowości Mylof - została ostrzelana przez patrol niemiecki. Podczas wymiany ognia został ranny i ujęty Maksymilian Drobiński.

Do grupy należeli między innymi: Makary Kiedrowski, Edmund Wenta, Maksymilian Krueger, Maksymilian Drobiński.

W końcu grudnia 1944 r. do oddziału Czarnowskiego i Mańkiewicza włączył się uszczuplony oddział Emila Cysewskiego. Oddziały zimowały razem w bunkrze.

W styczniu 1945 r. (14-ego) z powodu ucieczki jednego z przebywających w oddziale Żotyszów, oddział musiał opuścić bunkier, dzieląc się na trzy grupy - Czarnowskiego, Cysewskiego i Mańkiewicza. Grupa Mańkiewicza została okrażona i zginęła pod Czarnizem, dwie pierwsze oddaliły się bez strat.

W drugiej połowie lutego 1945 r. grupa Czarnowskiego (5 osób) przeszła w rejon Swornegacie.

Przed zbliżającym się frontem grupa rozformowała się. Czarnowski przeszedł front w Hucie. Później przeniósł się do miejscowości Polnica w b. pow. Człuchów i osiadł na gospodarstwie rolnym.

Zmarł 10 stycznia 1978 r.

Wiosną 1940 r. [?] pracował przy budowie bunkra o nazwie "Zacisze" w pobliżu leśniczówki Jana Bińczyka w Młynku. [Ten akapit wyjaśniam z Panem Kuleszą].

Ogółem z grupa Czarnowskiego i Henryka [?] Bińczyka związanych było czynnie 56 osób, ponadto około 42 osoby wspierające.

(Relacja Władysława Kuleszy)

(Relacja Władysława Kuleszy - teczka nr M-33, gdzie Kulesza nie zgadza się z podawaną po wojnie przez Czarnowskiego liczbą 72 osób, wchodzących jakoby w skład jego oddziału)

(Relacja Władysława Kuleszy w teczce Elżbiety Czapiewskiej - nr K-499, s. 40)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Edmunda Wenty, nr M-493/1127)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Emila Cysewskiego, nr M-346/958)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Mariana Mańkiewicza, nr M-531/1169 [krotka wzmianka])

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Henryka Bińczyka, ps. "Aneczka", nr M-636/1287)

(Relacja Władysława Kuleszy - w teczce Edmunda Klinkosza, nr ? [uzupełnić po założeniu] [bardzo krótka wzmianka])

(Szczęsny B.: Organizacja ruchu oporu w powiecie chojnickim w latach 1939-1945. Zeszyty Chojnickie, 1967, Nr 3, s. 35-36)

5
Czarnowski Marcjan (1908—1978)
ps. „Wrzos”, żołnierz TOW „Gryf Pomorski”, rolnik

Urodził się 26 października 1908 r. w Czarnowie k. Brus. W poszukiwaniu pracy wyjeżdżał na Żuławy, gdzie pracował jako robotnik rolny aż do wybuchu wojny światowej — z dwuletnią przerwą dla odbycia zasadniczej służby wojskowej w Baonie Strzelców w Chojnicach. W roku 1939 jako żołnierz jednostki Obrony Narodowej w Brusach brał udział w bitwie pod Chojnicami. Po

rozbięciu jego jednostki dostał się do niewoli pod Grudziądzem, skąd udało mu się zbiec, lecz w Małych Chelmach k. Brus został aresztowany i osadzony w więzieniu w Chojnicach, a następnie przewieziony do Wejherowa. Zwolniony z więzienia, wkrótce został ponownie aresztowany i wywieziony do Stutthofu, skąd udało mu się po pewnym czasie uciec 6 grudnia 1940 r. Na przełomie 1940—41 roku w miejscowości Młynki wstąpił do oddziału partyzanckiego Jana Bińczyka, ps. „Zagłoba”, a po jego śmierci w maju 1943 r. przejął dowództwo oddziału, walcząc z hitlerowskim okupantem aż do wyzwolenia. Oddział ten nosił kryptonim „Młynki”. 14 I 1945 r., oddział TOW „Gryf Pomorski” pod dowództwem M. Czarnowskiego stoczył bój z oddziałem Jagdkommando, w rejonie wsi Kinice w byłym powiecie chojnickim. Po wojnie objął gospodarstwo rolne w Polnicy k. Człuchowa. Zmarł 10 stycznia 1978 r.

B. Szczepny, *Organizacja ruchu oporu w powiecie chojnickim w latach 1939—1945*, „Zeszyty Chojnickie”, 1967, nr 3, s. 11—46.
W. Kulesza, *Wspomnienia pośmiertne*, „Pomerania”, 1978, nr 2(79).

K. Ciechanowski, *Ruch oporu na Pomorzu Gdańskim 1939—1945*, Warszawa 1972.

M. Czarnowski, *Autobiografia*, w zbiorach autora.

W. Kulesza, *Mój okupacyjny los*, „Pomerania”, R. 12, 1975, nr 5(64), tamże nr 6(65), s. 22—27.

88 Słowomski Z., *Pamięci
godni. Ślur. biograf. 1975—1980*,
Urojnic 1986

T: M-483/1117 Pom. ^{Chojnice} Tow. Gr. Pom.

Czarnowski

Marcjan - Marcin

✓ Karty informacyjne
k. 22

1 ¹⁹⁴⁷
Chojnice

Czarnowski Marian - od 1947 r. dowódca
oddziału partyzanckiego w "Młynki", który
operował w powiecie Chojnickim -

Czarnowski - str. 198 (186)

t

2

Chojn.
Part.

Czarnowski Marcjan

wzmianka w rel. 499/Pom. o Gapiowskiej Elżbiecie

Przyjaciół Flapki, dowódca oddziału
partyzanckiego na terenie Gochów.

Czernawski Marian
ps. „Wrzós”

3 Chojnica
Gryf Pom.

d-ca oddziału „Gryfa” w powiecie
chojnickim

W. Kulesza, Moj dyspacyjny Las,
Pomierania, z. 6/1975, s. 23.

PO-94

4 CŁOJNICE
grupa "Kaszubski"
grupa "Pomorze"

CZARNOWSKI MARCJAN ps. "WRZOS"
relacja m-48/1117 CŁOJNICE
grupa "Pomorze"

w jego grupie był "Jaszdziwski Ludwik"

2. WENIA E. M. M. rel. m. 493
3. Zolozewski Benedykt rel. m. 127

APAR - sygn. B/82 JASZOWSKI T. Analiza... 5 11 poz. 6

mkar

Czarnowski Marian
ps. „Wrona”

⁵ Chojnice
JOW Gryf P.

dowódca oddz. partyzanckiego
„Gryf” – „Młotki”

Zob: relacja Czesław Jan Gierszewski
t. osob. M-703/1378

Wst. VII 199

Czarnowski M.

6 Chojnice
JOK Gryf Pom.

Partyzant ze zgrupowania Cysewskiego
Emile. Był jednym z trzech dowódców
grupy partyzanckiej, na które Cysewski podzielił
zgrupowanie, gdy 14.01.1945 uciekł Łotysz
Jan, którego wreszcie partyzanci znaleźli w
lesie i trzymali w oddziale, ponętliwie pod
ścisłą kontrolą.

zob: biogram Jana i Józefa Wądochów
w książce osobowej Władysława Kuleszy
M-33/642 insp. Chojnice

Wsk. X 198

Grupa M. Czarnostkiego 7

- ✓ 1. Kiedrowski Maksym
- ✓ 2. Wenta Edmund
- ✓ 3. Maksymilian Krueger
- ✓ 4. Drobniński Maksymilian
- ✓ 5. Czarnostki Marijan

Sporządził
[M. Kulesza]

Gravnouski Marian (Mergjan)

ps. "Wios"

Chojnice part. Akc 8

Zob. list J. Szalewskiego do W. Szajdera z
24. 08. 1965 r.,

U T: M: 47/856 Pom. J. W. Szajder

t. 4, poz. 2

16. 06. 08

a.

Chojnice
9

Czarnowski Marcjan
ps. "Młot"

zdj. nr 13

zob: T. osobowa Leon Drobniński,
k. 2 (Chojnice)

nr III 105

Chojnice¹⁰
TOW "G. P."

a Czarnowski Marjan

Dce oddr. part. "Włtyński" po Janie
Bimiszku (który je utwórny), oddr.
średnio było 18-24 st.; bractwa
na terenie gm. Brusy.

zob. art. Seśnicy pow. chojnickiego...
t. probl. "Seśnicy w konspiracji"

ss. VI'09

Czarmowski Marjan
ps. "Wpłos"

Chojnice
JDK Gr. P.
11

zob: T: M: 1289/2130 Pom. Hamerski
Bolesław J. - z. T/3 - Chojnice

AK - XI 109

Czarnowski Marjan
ps. „Wreos”

Chojnice
OW Gr. P.
12

Dca OP „Stypki”

Zob. T:W: 1200/2005 Pom. 12.1/12
Dupik Władysław (Chojnice)

Wk X 104

Czarnowski Marcjan
ps. „Wreos” „Generał”

Chojnice
JW Gr. P.

13

zob. T: M: 1188/1984 Pom. oz. T/11

Marchlewicz Stefan (Chojnice)

Wz. X, 104

Czarnowski

Chojnice
JON Gryf Pom.

14

Neuman Aleksander ps. "Alois", Wilk
razem z Henrykiem Brzozowskim (zatrud.
w firmie transportowej, przewożącej na
Wybrzeże różne towary) spotykali się
w Gurdzioku ul. Kocimkowskiego w
spotkaniach Kocimkowskiego z tekutkiem
z "Gryfa Pomorskiego" Czarnowski.

T: A. 25/634 Aleks. Neuman os. 1 str. 1

Czarnowski Marian
ps. "Włkos"

Chojnice¹⁵
TOW G.P.

zob. T: N: 1290/2131 Pom. Skierawski
Tomasz - 2.1/13 - Chojnice

22. X 1104

Czarnowski Marjan
ps. „Wzros”

Chojnice
JW Gr. Pom. 16

zob. karty inf. Grabski Józef
- Chojnice

Wz. XI'04

Czarnowski Marjan
ps. „Wpłos”

Chojnice¹²
TOW Gr. P.

zob: T:K: 838/2132 Pom. Wieluska
Stefania s. 1/3 - Chojnice

28. XI'04

Czarnowski Marjan
ps. "Wnos"

Chojnice
18

Bibliografia

zob: T:W: 33/642 Kulesza Władysław
-imp. Choj.

208.10, '04

a Czarnowski Marjan
ps. "Wreos"

Chojnice
"Stępki" 19

Za jego pośrednictwem opr. "Inkwier"
utrzymywała łączność z grupą party-
zancką "Stępki" dowodzoną przez
Janę Briniszko

zob. T: M-534/1172 Pom. 2. T/1 s. 1
Pofimiski Władysław - insp. Choj.

znr. IV/102

a Czarnowski Marjan
ps. „Wros”

Chojnice
„Inkwet”
- Tow. G. P.
20

Imigrator powstałej w Chojnicach
i Brusach (prawdopodobnie we IX 1939)
gr. „Inkwet” (Inkwet) - wywiad, sabotaż i
dywersja, partyzantka, samobrona

zob. ~~554~~ 554/1172²
W. Komorowski, Słownik..., s. 76-77.

W. IV, 102

Czarnowski Marjan
ps. „Wnos”

Chojnice 21
ul. „Młynkowi”
DOW Gr. P

zob. T: M: 1194/1993 Pom. 12.1, 11
Tetzloff Stanisław - Choj

Wz. VIII 103

Czarnowski Marian
ps. „Wreos”

Chojnice 22
JOW Gr. P.

Dowódca grupy bojowej „Gryfa”
do wykonania zadań specjalnych.

zob. J: M-8/617 Alojzy Bruski insp. Chojnice
oz. T/1 s. 4

Wz. XI '01

Czornowski Marcjam

